SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
Inšpektorát životného prostredia Žilina
Odbor integrovaného povoľovania a kontroly

Číslo: 7260-28598/2015/Pat/770490204 Počet príloh: 0 / Počet strán: 7

SPRÁVA O BEŽNEJ ENVIRONMENTÁLNEJ KONTROLE Č. 77/2015/Pat/Z

Správa o kontrole vypracovaná podľa § 34 ods. 10, 11 zákona o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o IPKZ)

a) Spracovateľ správy

Inšpektorát, odbor, zodpovedný inšpektor	**IŽP Žilina, OIPK** **Ing. Alžbeta Patúšová**		
Telefón (fax)	**041/50 75 116**		
E- mail	**alzbeta.patusova@sizp.sk**		
Dátum začatia kontroly	**13.10.2015**		
Mená, podpisy a odbor inšpektorov, ktorí kontrolu vykonali	**Meno a priezvisko**	**Podpis**	**odbor**
	Ing. Alžbeta Patúšová		**OIPK**

b) Prevádzkovateľ

Obchodné meno alebo názov Titul, meno, priezvisko konateľa	**FARMAVET s.r.o.** **MUDr. Eugen Ruttkay**
Adresa sídla	**Sklabinská 20** **036 01 Martin**
Korešpondenčná adresa (pokiaľ sa líši od adresy sídla)	**Sklabinská 20** **036 01 Martin**
IČO	**31 560 083**

c) Prevádzka

Názov prevádzky	**Farmavet – prevádzka Ľubeľa- farma na chov hydiny**
Adresa prevádzky	**032 14 Ľubeľa**
Identifikácia prevádzky (VS)	**770490204**
Kategória činnosti	6.6. a) Prevádzky na intenzívny chov hydiny s miestom pre viac ako 40 000 ks hydiny
Integrované povolenie	Č. 5749-34046/2007/Chy/770490204 zo dňa 22.10.2007
Zmeny alebo rozšírenia kapacity prevádzky za posledný rok	
Označenie zmeny IP	V roku 2015 neboli vydané žiadne zmeny IP.
Popis zmeny	Neboli
Mená pracovníkov za kontrolovanú prevádzku, ktorí sa kontroly zúčastnili	

Kontrolované obdobie: 13.05.2015 – 13.10.2015.

Predmetom

správy o bežnej environmentálnej kontrole (ďalej len „správa“) je výsledok kontroly, ktorú vykonala Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina, odbor integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len „inšpekcia“) v súlade so zákonom č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o IPKZ“), zákonom č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V súlade s § 34 zákona o IPKZ bola kontrola zameraná na obmedzovanie emisií amoniaku zavedením nízkoemisných systémov a techník s cieľom dosiahnuť zníženie emisií amoniaku, v zmysle bodu 9. prílohy č.7 k vyhláške č. 410/2012 Z.z. , ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.

O vykonaní kontroly a o jej zameraní bol informovaný MUDr. Eugen Ruttkay, konateľ spoločnosti, telefonicky dňa 06.10.2015, prostredníctvom Ing. Alžbety Patúšovej.

d) Údaje o plnení vyhlášky č. 410/2012 Z.z., prílohy č.7, bod 9. Chovy hospodárskych zvierat/brojlerové kurčatá

Zásady správnej poľnohospodárskej praxe – opatrenia na obmedzovanie emisií amoniaku z chovov hospodárskych zvierat

Celkové zníženie emisií amoniaku možno dosiahnuť aplikáciou nasledujúcich nízkoemisných techník:

1. Správna stratégia kŕmenia

Prísun proteínov v krmive musí zodpovedať produkčnej úrovni zvierat, čím sa dosiahne zníženie obsahu nadbytočného dusíka v exkrementoch. Stratégia kŕmenia poskytuje nákladovo najúčinnejšie možnosti znižovania emisií, nakoľko prináša efekt v každom stupni, kde sa amoniak môže uvoľňovať. Na zníženie nadbytočných dávok proteínov sa odporúča využiť najmä tieto opatrenia:

a) Zloženie krmiva prispôsobiť požiadavkám stavu chovných zvierat, napríklad podľa veku a váhy zvierat a štádia chovu.

Zhodnotenie:

Kŕmenie kurčiat je trojfázové.

Kŕmna zmes sa podáva podľa veku kurčiat :

- od prvého dňa **BR1** štartér,
- neskôr **BR2** rastová
- nakoniec **BR3** finál.

Kŕmenie sa uskutočňuje pomocou pozdĺžnych kŕmnych liniek s kŕmnymi miskami, na ktoré sa krmivo privedie zo sila (každá hala má dve silá každé o objeme 14 t) pomocou špirálového dopravníka. Kŕmne linky a napájačky sú zavesené na kladkách a je možné ich mechanicky zdvihnúť k stropu.

Pitná voda je dodávaná niplovými napájačkami z rozvodu pitnej vody. Voda na napájanie je z verejného vodovodu, odoberaná z existujúceho rozvodu vody firmy Agromajetok s.r.o., Sučany.

Zloženie krmiva **BR1**: kukurica, pšenica, sójový extrahovaný šrot lúpaný, sójové boby expandované, rybia múčka, repkové semeno, sójový olej, uhličitan vápenatý, monokalcium fosfát, chlorid sodný a síran sodný

Ku krmivu BR1 prevádzkovateľ dopĺňa potrebné množstvo

- nutričných doplnkových látok,
- zootechnických doplnkových látok,
- technologických doplnkových látok.

Zloženie krmiva **BR2:** kukurica, sójový extrahovaný šrot lúpaný, pšenica, sójové boby expandované, repkové semeno, tritikale: liehovarské výpalky DDGS, živočíšny tuk (hovädzí, bravčový a hydinový), uhličitan vápenatý, pšeničná múka, monokalcium fosfát, síran sodný a chlorid sodný.

Ku krmivu BR2 prevádzkovateľ dopĺňa potrebné množstvo

- nutričných doplnkových látok,
- zootechnických doplnkových látok,
- technologických doplnkových látok.

Zloženie krmiva **BR3:** kukurica, pšenica, sójový extrahovaný šrot lúpaný, sójové boby expandované, repkové semeno, tritikale: liehovarské výpalky DDGS, živočíšny tuk (hovädzí, bravčový a hydinový), uhličitan vápenatý, monokalcium fosfát, chlorid sodný a síran sodný.

Ku krmivu BR3 prevádzkovateľ dopĺňa potrebné množstvo

- nutričných doplnkových látok,

- zootechnických doplnkových látok,
- technologických doplnkových látok.

V súlade s požiadavkami vyhlášky č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, bod 9.2.1.a)

b) Náhrada časti čerstvej trávy vlákninou s nižším obsahom proteínov, napríklad kukuričnou silážou, senom, slamou a pod.

Zhodnotenie:
Prevádzkovateľ používa na výkrm len krmivá BR1, BR2 a BR3, nepoužíva čerstvú trávu, siláž, seno ani slamu.

V súlade s požiadavkami vyhlášky č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, bod 9.2.1.b)

c) Vylúčenie intenzívneho hnojenia trávnych porastov určených na skrmovanie.

Zhodnotenie:
Po vyskladnení kurčiat prevádzkovateľ vyhrnie použitú podstielku (trus so slamou) z priestoru haly na betónovú plochu – hnojisko. Z hnojiska ju do 3-5 dní odvezie oprávnenou osobou k výrobe organického kompostu, resp. priamo na poľnohospodárske pozemky na základe písomnej dohody s vlastníkom pozemku, v súlade so schváleným hnojným plánom.
Prevádzkovateľ nevykonáva hnojenie trávnych porastov. Hnoj nezaoráva pod obiloviny, kukuricu, trávy, ktoré sa používajú na priame skrmovanie.

V súlade s požiadavkami vyhlášky č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, bod 9.2.1.c)

d) Zvýšenie podielu pasenia.

Zhodnotenie*:*
Ustajnenie kurčiat je voľné na hlbokej podstielke. Na 1 m^2 sa naskladňuje v letnom období cca 13 ks a v zimnom období cca 13 ks kurčiat. Haly sa vystielajú rezanou podstielkou. Podlaha je betónová na štrkovom lôžku. Pasenie sa nevykonáva.

V súlade s požiadavkami vyhlášky č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, bod 9.2.1.d)

e) Primiešavanie biotechnologických prípravkov do krmiva.

Zhodnotenie:
Krmivo BR1 podľa výrobcov tohto typu krmiva obsahuje enzým 6-fytáza, ktorý znižuje emisie amoniaku a zápachu.
Krmivá BR2 a BR3 obsahuje enzým 6-fytáza, ktorý znižuje emisie amoniaku a zápachu.

V súlade s požiadavkami vyhlášky č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, bod 9.2.1.e)

2. Ustajnenie zvierat
Opatrenia pre hydinárne
Výrazné obmedzenie emisie amoniaku sa dosiahne, keď obsah sušiny v truse a v podstielke je > 60 %.
Vhodné opatrenia sú najmä: vetranie, dodržiavanie teploty, ventilácia.

a) Predchádzanie vlhkosti - napríklad zabezpečenie napájadiel proti pretekaniu a využitie vysúšacích mechanizmov

Zhodnotenie:
Prevádzkovateľ zabezpečuje napájanie niplovými napájačkami, vedenými v priestore nad kŕmidlom. Medzi napájacou trubkou a kŕmidlom je odkvapkávací žliabok, čím sa predchádza vzniku nadmernej vlhkosti vo výkrmovej hale a zvýšenej vlhkosti podstielky.

V súlade s požiadavkami vyhlášky č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, bod 9.2.2.3.a)

b) Obmedzovanie emisií amoniaku pri nakladaní s trusom, ako je:

1. Zber trusu na pás a následne vysúšanie trusu.

Zhodnotenie: Nakoľko sa nejedná o klietkový chov, kurčatá sú ustajnené na hlbokej podstielke a vyskladňujú sa pri priemernej váhe do 2 kg.
Po vyskladnení sa odstráni použitá podstielka, haly sa vystriekajú tlakovou vodou. Po vyčistení hál sa vykoná dezinfekcia podlahy a technológie prípravkom Aldekol DES 03, ktorú vykoná firma SARAT. Následne sa na podlahu navezie nová podstielka a firma SARAT vyplyňuje halu aerosolným roztokom. Použitá podstielka sa odovzdáva oprávneným osobám na základe zmlúv, ktoré ju použijú ako hnojivo na pozemkoch, na ktorých ju zaorajú.

V súlade s požiadavkami vyhlášky č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, bod 9.2.2.3.b.1)

2. Ukladanie trusu do komôr pod klietkami uloženými v radoch, ako sú stilthouses, alebo voliérovým systémom.

Zhodnotenie:
Ukladanie trusu do komôr pod klietkami uloženými v radoch, ako sú stilthouses, alebo voliérovým systémom sa nevykonáva. Kurčatá sú umiestnené na hlbokej podstielke, použitá podstielka sa odstraňuje za pomoci vozidla UNC po skončení turnusu.

V súlade s požiadavkami vyhlášky č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, bod 9.2.2.3.b.2)

3. Skladovanie organických hnojív
Skladovanie tuhých organických hnojív zo živočíšnej výroby
Pri skladovaní tuhých organických hnojív je potrebné zabezpečiť najmä
a) zmenšenie plochy povrchu - kopa tvaru písmena A,
b) prikrytie povrchu,
c) použitie biotechnologických prípravkov viažucich amoniak,
d) použitie bioreaktorov.

Zhodnotenie:
Mimo času hnojenia prevádzkovateľ hnoj dáva do hnojiska, pričom dodržiava kopy tvaru písmena A. Z hnojiska hnoj do 3-5 dní odvezie oprávnenou osobou k výrobe organického kompostu, resp. priamo na poľnohospodárske pozemky, na základe písomnej dohody z vlastníkom pozemku v súlade s schváleným hnojným plánom. Po odvoze hnoja na miesto určenia oprávnená osoba hnoj ihneď zapracuje do pôdy, alebo hnoj odovzdáva oprávnenej osobe na kompostovanie.

V súlade s požiadavkami vyhlášky č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, bod 9.2.3.2.

4. Aplikácia organických hnojív do pôdy
Dávku a čas hnojenia je potrebné zosúladiť s požiadavkami porastu na dusík. Použiť vhodnú aplikačnú techniku na zabránenie vyplavovaniu živín a šíreniu zápachu. Pred aplikáciou zabezpečiť vhodné riedenie tekutých organických hnojív alebo mechanickú separáciu tekutej zložky organických hnojív.

Znižovanie emisií z tuhého podielu organického hnojiva
Organické hnojivo je potrebné čo najrýchlejšie, najneskôr do 24 hodín po jeho aplikácii na pôdu, zaorať.

Zhodnotenie:
Prevádzkovateľ sám nevykonáva hnojenie pôdy. Oprávnená osoba hnoj zaoráva do 24 hodín po jeho vyvezení na polia. Z dôvodu, aby sa potrebné živiny dostali do pôdy a nie mimo nej, jeden stroj hnojivo rovnomerne rozhadzuje po poli a ďalší traktor hnojivo ihneď zaoráva do pôdy.

V súlade s požiadavkami vyhlášky č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, bod 9.2.4.2.

e) Zhrnutie zistení
Kontrolou v prevádzke neboli zistené žiadne nedostatky a porušenia. Prevádzkovateľ vykonáva opatrenia na obmedzovanie emisií amoniaku v zmysle zásad správnej poľnohospodárskej praxe, v súlade s vyhláškou č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.

f) Určenie opatrení podľa § 35 ods. 2 zákona o IPKZ

- neurčujú sa.

g) Záver z kontroly
Vykonanou kontrolou bolo zistené, že prevádzkovateľ udržiava prevádzku v súlade s vybranými podmienkami určenými v integrovanom povolení, podľa § 35 ods.1 zákona o IPKZ.

h) Použité podklady
- zloženie krmív BR1, BR2, BR3
- listy od výrobcov kompletného krmiva pre výkrm brojlerov – štartérové, rastové a finálne, že obsahujú biotechnologický prípravok pre zníženie amoniaku a zápachu.

i) Prílohy správy

- žiadne

Správa o bežnej environmentálnej kontrole č. 77/2015/Pat/Z bola vypracovaná v Žiline dňa 30.10.2015.

j) Prerokovanie správy s prevádzkovateľom podľa § 34 ods. 11 zákona o IPKZ

Správa o bežnej environmentálnej kontrole č. 77/2015/Pat/Z bola prerokovaná s prevádzkovateľom prostredníctvom e-mailovej pošty. Správa o bežnej environmentálnej kontrole č. 77/2015/Pat/Z bola zaslaná prevádzkovateľovi mailom dňa 02.11.2015. Prevádzkovateľ zaslal inšpekcií stanovisko ku bežnej environmentálnej kontrole č. 77/2015/Pat/Z mailom dňa 04.11.2015.

Vyjadrenie prevádzkovateľa:
So správou súhlasíme a nemáme k nej žiadne pripomienky.

Správa o bežnej environmentálnej kontrole č. 77/2015/Pat/Z bude zaslaná prevádzkovateľovi poštou.

Správu z kontroly vypracovala:

Ing. Alžbeta Patúšová, inšpektorka .....